

“BOLETIN DEL COLEGIO DE MEDICOS DEL PARTIDO DE REUS”.

XAVIER SIERRA

Subtítol: “Organo oficial de este Colegio”.

Direcció: La Junta de Gobierno.

Administració i Redacció: Calle de la Cárcel, 1, 1.ª (A partir del n.º 2 —agost 1902— passa a Arrabal de Sta. Ana, 35).

Col·laboració: Todos los señores colegiados.

Preu de subscripció per als no col·legiats: 5 pessetes any.

Impremta: Tipografia de Celestino Ferrando - Arrabal Santa Ana, 35.

Format:

Periodicitat: Mensual.

Idioma: Castellà.

Cronologia:

Veu la llum per primera vegada pel juliol de 1902, i a partir d'aquesta data conserva una bona periodicitat mensual fins al desembre de 1914.

Trets principals de tipografia i impremta:

S'utilitza paper de mitjana qualitat.

El nombre de fulls és variable, però usualment en té prop de setze + cobertes. A mida que passa el temps, augmenten les planes dedicades a publicitat, que sempre és de productes farmacològics o de clíniques i consultoris de medicina, de caràcter privat.

Les portades, fetes amb paper acartolinat són monocromes (usualment de color verd o marró) i les lletres en elles impreses, de gust modernista.

El “Comité de Redacció”

En els primers divuit números no es fa cap referència a aquest comitè.

Es a partir del n.º 19, pel gener de 1904, que s'al·ludeix per primera vegada al comitè, que en aquesta època ve constituït per Ricardo Mata, Roberto Grau i F. Gras Fortuny.

Pel juliol de 1904 (n.º 25), el Dr. Gras Fortuny presenta la dimissió, al·legant motius ocupacionals. El substitueix el Dr. B. Esteban Lahoz.

Al darrer n.º de l'any 1906, al mes de desembre (n.º 54), el comitè de redacció s'amplia a cinc membres, entrant-hi a formar-ne part els Drs. Antonio Aluja i Angel Mercader.

Per l'octubre de 1907 (n.º 64) el Dr. Esteban Lahoz desapareix del Comitè de Redacció.

El n.º 80 (febrer de 1909) és el primer n.º que compta amb el Dr. Claudio Tricaz com a membre del Comitè.

EL PERIODISME A REUS

Amb el començament de la dècada dels anys 10, el butlletí estrena numeració. No és, emperò, una segona època, sinó una continuïtat de la primera. A l'encapçalament del que hauria de ser el n.º 91, ens trobem:

"Año IX - Enero de 1910 - N.º 1"

El Comitè de Redacció d'aquest n.º ve format pels doctors Aluja, Grau, Mata, Mercader, Tort, i Tricaz. El format, impremta i directius de la revista segueixen sent els mateixos.

En els dos núms. que segueixen (Febrer-Març de 1910) no es fa cap al·lusió al Comitè.

Igual que l'any anterior, el n.º de gener de 1911 fa ús d'una nova numeració. Aquest fet es repeteix cada any, fins al final de la publicació. Els números no indiquen ja un determinat butlletí, sinó la data de publicació.

A partir del n.º 2 de l'any XI (febrer de 1912) la direcció del butlletí, que fins ara anava a càrrec de la "Junta de Gobierno" passa a mans de "El Presidente del Colegio de Médicos". En canvi, "La Junta", o'cuparà, a partir d'ara, de l'anomenat "Comité de Redacción". L'Administració l'ostenta, a partir d'ara, Alexandre Frías.

La Junta de Govern

President: Ricardo Matas.

Vocals: Antonio Aluja i Roberto Grau.

Tresorer: Eduardo Borràs.

Secretari: Claudio Tricaz.

(Cal investigar possibles evolucions.

Aquesta és la de 1909.)

Els col·laboradors

A la portada de la revista s'informa que les col·laboracions estan obertes a "Todos los Señores Colegiados". S'entreveu, però, els doctors Mata, Grau, Aluja i Lahoz, que el pes de la publicació recau en almenys durant els primers anys.

Segons les seccions, els citarem en fer un breu estudi d'aquestes.

Els objectius: L'editorial "Nuestro Programa"

El primer n.º del "Boletín..." ve encapçalat per un editorial titulat "Nuestro Programa" i signat per "la Redacción", que exposa, força fidelment, els objectius i caràcter de la revista. Val a dir que la revista, durant la seva vida literària s'adap-

ta a la perfecció a aqueixes normes, dictades de bell antuvi:

— Necessitat d'un vehicle de comunicació intra-col·legial i inter-col·legial. L'editorialista es disculpa per no haver pogut fer-ho abans. Al·lega causes legislativo-administratives contra la col·legiació, que no es resolen totalment fins a la "Real Orden de 6-XII-00".

— Posa com un dels objectius principals la defensa de la classe mèdica, dels metges i dels interessos llurs.

— Altre objectiu és l'ajuda del metge, negat pel problema de l'especialització que comença a sorgir en aquesta època. La revista es proposa ser útil quant a l'actualització científica del metge.

— Es proposa mantenir la continuïtat de diverses seccions:

1) **Professional:** Dedicada a la defensa dels interessos professionals dels metges, i a diversos temes de política sanitària.

2) **Científica:** Té per objectiu l'actualització de coneixements, mitjançant articles, presentació de casos clínics, seleccions d'altres revistes, etc.

3) **Oficial:** Destinada a la publicació d'actes i acords de la Junta de Govern i disposicions que afectin la classe mèdica.

4) **Bibliogràfica:** Recull d'obres i publicacions rebudes per la Redacció.

5) **Estadística demogràfica - sanitària:** Xifres de mortalitat classificades segons sexe, edat i causa hagudes a Reus durant el mes. Xifres de natalitat i nupcialitat.

Les seccions i els seus col·laboradors

1) Secció Professional.

Es aquesta una secció destinada a la petita política sanitària local. Planteja temes tals com relacions amb col·legis de metges d'altres localitats, reivindicacions professionals, homenatges a científics il·lustres, visites de metges cèlebres a la localitat, etc.

Hi col·laboren sovint Aluja, Tricaz, i sobretot Mata. De tota manera el que més abunda en aquesta secció són els articles editorials.

2) Secció Científica.

Variada en els seus temes, els articles que s'hi inclouen són, generalment de força qualitat, i responen a la intenció d'actualitzar els coneixements del metge de l'època.

Entre les firmes més assídues citarem Lahoz, que escriu sobre temes de Medicina Interna; Briansó, que publica treballs psiquiàtrics i estadístiques del Manicomi de Reus; Aluja, amb temes de Sanitat i Higiene Pública; Tort i Mata, amb treballs sobre ginecologia, principalment; Mercader, que parla sobre oftalmologia; Tricaz, sobre electroteràpia; Frías, sobre sifilografia i bacteriologia; etc. Altres, no tan freqüents, són Gregorio Fernández Osuna (radiactividad); Calleja (dietètica) i Ferran i Clua sobre bacteriologia.

A més, aquesta secció publica força articles extrets d'altres revistes, conferències, etc.

3) Secció Estadística.

Es la secció més assídua de tota la revista. Puntual a al cita de cada mes, i sempre a la darrera plana, ofereix una visió dels fets estadístics escaiguts a Reus durant el mes. Ultra això, els números corresponents al mes de desembre publiquen un resum estadístic de l'any.

La secció està a càrrec del Dr. Antoni Aluja i consta de:

— Cens de la població.

— Mortalitat, classificada per causes, edat i sexe. Totals de mortalitat per les diverses causes. Totals de morts.

— Equilibri demogràfic:

Nupcialitat.

Natalitat (classificada per sexes).

Mortalitat total (per sexes).

Diferència de població.

Idioma

Es, en principi, una publicació monolingüe en llengua castellana. De tota manera, i de forma esporàdica, es troba algun article en català, com per exemple "Als senyors diputats a Corts i senadors del regne per Catalunya", aparegut al n.º 61 (juliol 1907), pàg. 805. Es tracta d'un manifest en demanda de millores de política sanitària (...?..).

Iconografia i gravats

Es escassa, quasi nul·la. Es limita a dibuixos indicatius de com han de realitzar-se determinades maniobres exploratòries o terapèutiques.

Esporàdicament, apareixen fotografies de casos clínics o de convencions mèdiques; a partir de 1911. Llur qualitat és moderada.